

## قیام علیه کیسه‌های نایلونی

امپراتوری کیسه‌های نایلونی دیگر باید تمام شود. پای آنها تا به حال به همه جا باز شده و حالا وقت آن است که بساطشان را کم‌کم جمع کنند.



جام جم آنلاین: امپراتوری کیسه‌های نایلونی دیگر باید تمام شود. پای آنها تا به حال به همه جا باز شده و حالا وقت آن است که بساطشان را کم‌کم جمع کنند. شهری را نمی‌توان سراغ گرفت که زباله بویژه از نوع پلاستیکی‌اش، یکی از چالش‌های اصلی آن نباشد، روستاها درگیر این نوع زباله‌اند، حتی کوهستان‌های مرتفع، آب‌های جاری، تالاب‌ها، بیابان‌ها و مراتع.

پلاستیک‌ها، عمر پایداری دارند؛ آنها قادرند در حالی که مرگ چند نسل از انسان‌ها را می‌بینند همچنان به زندگی ادامه دهند، چون نایلون‌ها به آهستگی از پوسیدگی و تجزیه شدن استقبال می‌کنند. تحقیقات نشان داده پلاستیک‌ها به 300 تا 500 سال زمان نیاز دارند تا کاملاً تجزیه شوند و در طبیعت حل بشوند. اما پیداست تا این محصولات نفتی و فسیلی بیوسد و از بین برود آنقدر پلاستیک جدید وارد طبیعت می‌شود که نمی‌توان به تجزیه شدن پلاستیک‌های قبلی چندان دلخوش کرد.

### رکورد دست‌تهرانی‌هاست

در 24 ساعت شبانه روز، مردم دنیا 5/3 میلیون تن زباله تولید می‌کنند که 40 هزار تن آن، سهم ایران است. این در حالی است که آمارهای داخلی نشان می‌دهد در کشورمان 28 درصد پسماندهای شهری را پلاستیک تشکیل می‌دهد که سهم تهرانی‌ها از تولید نایلون و رهاسازی آن در طبیعت، 500 تن در روز است.

این در شرایطی است که به گفته مسئولان شهرداری، اگر هر خانواده در پایتخت خود را موظف کند تا در طول هفته فقط یک کیسه نایلونی، کمتر استفاده کند، آن‌وقت طبیعت برنده می‌شود و در سال از مصرف 816 میلیون کیسه پلاستیکی جلوگیری می‌شود. پس می‌بینید که چه وظیفه سنگینی به دوش تک‌تک ماست؟

### دردسرای نایلونی

پلاستیک‌ها با وجود ظاهر خوش آب و رنگشان به هیچ‌وجه دوست انسان و طبیعت نیستند. این نایلون‌ها وقتی بی‌محابا دور انداخته می‌شوند، راه گوشه‌ای از طبیعت را در پیش می‌گیرند، تا آرام و بی‌صدا حداقل برای 300 سال به حیاتشان ادامه دهند. این کیسه‌ها البته همیشه یکجا نمی‌مانند چون همواره با باد همراه می‌شوند و دائم از نقطه‌ای به نقطه دیگر کوچ می‌کنند.

برای همین ممکن است آنها وارد کانال‌های آب شوند، به شاخ و برگ درختان گیر کنند، به ارتفاعات کوهستان بروند و در بستر رودخانه‌ها آرام بگیرند. نایلون‌ها اگر پایشان به آبراهه‌ها برسد مسیر آب را بند می‌آورند و به سادگی، آب را راکد می‌کنند که خودش فضای خوبی برای زاد و ولد انواع حشرات می‌شود.

اما کیسه‌های نایلونی که به حریم دریاها و اقیانوس‌ها وارد می‌شوند، خیلی راحت به زنجیره غذایی موجودات دریایی می‌پیوندند، به طوری که آمار سازمان‌های جهانی نشان می‌دهد سالانه هزاران گونه از جانوران دریایی چون وال، دلفین، فک، لاک‌پشت، ماهی‌های بزرگ و کوچک و نیز پرندگان دریایی به اشتباه این نایلون‌ها را می‌بلعند و دچار خفگی می‌شوند.

بیست و یکم تیرماه امسال قرار است روز #171 زندگی بدون نایلون» باشد، چرا که پلاستیک‌ها و نایلون‌ها هم دشمن طبیعت هستند و هم دشمن انسان‌ها ولی ما این را نمی‌دانیم اما این پایان ماجرا نیست، چون کیسه‌های بلعیده شده، حتی پس از مرگ این موجودات هم سالم می‌مانند و در نتیجه، بار دیگر در طبیعت پراکنده می‌شوند و در کمین موجوداتی دیگر می‌نشینند.

حالا اگر فرض کنیم، در کشوری این نایلون‌ها هرگز به این صورت در محیط پراکنده نمی‌شوند و به جای آن در اعماق زمین دفن می‌شوند باز هم خسارات آنها برای طبیعت، محفوظ است چون پلاستیک‌ها به علت تجزیه آرامشان، موجب تشکیل شیرابه‌هایی می‌شوند که براحتی در آب‌های زیرزمینی نفوذ می‌کنند؛ آن هم شیرابه‌هایی که حاوی فلزات سنگین و ترکیبات خطرناک است و نوعی تهدید برای محیط زیست محسوب می‌شود.

پلاستیک‌ها و نایلون‌ها هم دشمن طبیعت‌اند و هم دشمن انسان‌ها ولی ما این را نمی‌دانیم. مردم براحتی در طول روز از نایلون‌ها استفاده می‌کنند در حالی که خبر ندارند خطرناک‌ترین عناصر را وارد زندگی‌شان می‌کنند.

متخصصان تغذیه به همین علت نسبت به نگهداری مواد غذایی در کیسه‌های نایلونی هشدار می‌دهند و همچنان به استفاده از کیسه‌های پارچه‌ای اعتقاد دارند. آنها می‌گویند نگهداری مواد غذایی بویژه نان در کیسه‌های نایلونی، سرطان‌زاست و درست مثل وقتی که غذاهای گرم در ظروف یکبار مصرف پلاستیکی سرو می‌شود و خاصیت سرطان‌زایی پیدا می‌کند، کیسه‌های نایلونی نیز بر اثر حرارت با تغییر pH، مواد سرطان‌زا را به نان منتقل می‌کنند. به همین علت، متخصصان تغذیه تأکید دارند که نگهداری نان در ظروف شیشه‌ای، بی‌خطرترین و بهداشتی‌ترین شیوه نگهداری است.

## روز بدون نایلون

بیست و یکم تیرماه، روی تقویم گویای هیچ مناسبتی نیست، اما از امسال قرار است این روز، نمادی از &#171;زندگی بدون نایلون» باشد. برای همین شهرداری تهران بنا دارد از امسال این روز را با توزیع کیسه‌های پارچه‌ای و کاغذی در فروشگاه‌های زیرمجموعه‌اش جشن بگیرد.

حذف نایلون از زندگی ما ایرانی‌ها یک ضرورت است و بی‌شک، دغدغه‌های ناشی از آن با یک روز رفع نمی‌شود، اما به هر حال حرکت در این مسیر برای مردمی که فقط در پایتخت روزی 500 تن پلاستیک وارد طبیعت می‌کنند یک نیاز دائمی است.

ما مردم بی‌محابا از کیسه‌های نایلونی استفاده می‌کنیم و نیاز داریم تا همیشه کسی یادمان بیندازد که پلاستیک با خودمان و طبیعت اطرافمان چه می‌کند، برای همین اگر نمایندگان مجلس شورای اسلامی بتوانند روز بدون نایلون را در تقویم رسمی کشور ثبت کنند آن وقت تمام کسانی که مناسبت‌های گاه‌شمار را مرور می‌کنند از این پس خواهند فهمید که باید برای حذف نایلون از زندگی تلاش کرد.

این گام نخست در فرهنگ‌سازی است که البته باید با گام‌های بعدی تکمیل شود؛ یعنی در همان راستا که عده‌ای برای فرهنگ‌سازی تلاش می‌کنند گروهی دیگر نیز محصولات جایگزین پلاستیک را در دسترس مردم قرار دهند تا حذف نایلون از زندگی تبدیل به شعار نشود. در کنار این نیز گروهی دیگر مسئولیت نظارت بر میزان مصرف پلاستیک را برعهده بگیرند تا همان‌طور که در کشورهای پیشرفته دنیا، شهروندان بابت خرید هر کیسه پلاستیکی باید مالیات بدهند در کشور ما نیز ضرر استفاده از کیسه‌های نایلونی بیشتر از سودش بشود.

مریم خباز/ گروه جامعه